

T.C.
ULAŖTIRMA BAKANLIĞI
Araştırma Planlama ve Koordinasyon Kurulu Başkanlığı

7/4975

SAYI : B.11.0.APK.0.10.01.21./EA/- 1415-28735
KONU :Bursa Milletvekili
Sayın Kenan SÖNMEZ'in
yazılı soru önergeleri

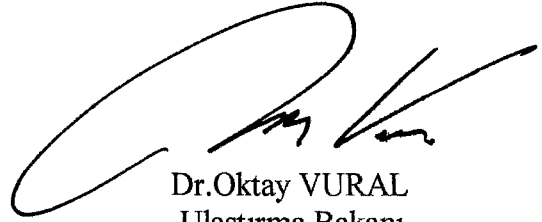
19 KASIM 2001

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŐKANLIĐINA

İLGİ: 31.10.2001 tarih ve A.01.0.GNS.0.10.00.02-12016 sayılı yazınız.

Bursa Milletvekili Sayın Kenan SÖNMEZ'in 7/4975-11902 sayılı yazılı soru önergesinin cevabı ekte sunulmuştur.

Bilgilerinize arz ederim.

Dr.Oktay VURAL
Ulaştırma Bakanı

E K :

1 Cevap formu(2 Sayfa)

BURSA MİLLETVEKİLİ SAYIN KENAN SÖNMEZ'İN 7/4975-11902 SAYILI
YAZILI SORU ÖNERGESİ VE CEVABI

SORULAR:

Komşumuz İran İslam Cumhuriyeti 1990'lı yılların ortasına kadar dış ticaretinde ağırlıklı olarak Doğu Karadeniz Limanlarımızı kullanmaktaydı.

Bu durum Doğu Karadeniz Bölgemizde ekonomik olarak büyük canlılık sebebiydi.

Ancak karayolu taşımacılığında çıkan anlaşmazlık sebebiyle İran İslam Cumhuriyeti bu trafiğin hemen tamamını Basra Limanına kaydırmış bulunuyor.

Bu bağlamda sorularım;

1-1992 yılında 91.838 liman transit seferi ve 1,37 Milyon tonla en üst noktasına çıkan ve bugün hemen hemen biten İran transit seferlerinin tekrar canlanması, İran'ın dış ticaretinde tekrar Doğu Karadeniz limanlarının kullanılması için ne planlıyor sunuz?

2-Bu duruma gelinmesinde büyük ölçüde 1996 yılında karma ekonomik komisyon toplantısında kararlaştırılan taşımanın iki ülke araçlarıyla eşit olarak yapılması protokolüne uyulmamasının rolü olduğu iddiası doğru mudur?

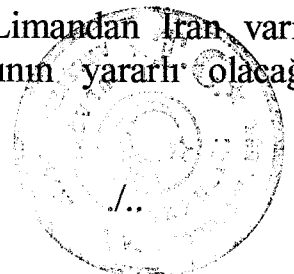
3-Taşımanın tamamını yapmak ısrarıyla bu trafiği sıfırlayıp limanlarımızı boş tutacağımıza, bölüşmeye razı olup limanlarımızı ve taşımacılığımızı canlandırmak daha yararımıza değil midir?

CEVAP:

Özellikle İran-İrak savaşı ve Körfez savaşı ile bunu takip eden yakın dönemde; İran dış ticaretinde çok yoğun kullanılan Karadeniz limanlarımızın günümüzde de kullanılması hususu, İran ile yapılan toplantılarda sürekli olarak gündeme getirilmektedir. Ancak, İran'ın 1994-1995 yıllarında Basra Körfezindeki Bander Abas Limanını çok geniş hale getirmesi ve demiryolu şebekesini limanlarına ulaştırması yanında bölgenin savaş ortamından çıkmasının da etkisiyle, dış ticaretindeki taşımalarının tamamına yakını bu limana yönlendirmiştir.

İran'ın, Türk limanlarına gelen yüklerinin nakliyesinden İranlı taşımacıların da yararlandırılması önerisi tarafımızca kabul edilmiş ve bu durum 10-12 Ağustos 1996 tarihli Türkiye-İran Karma Ekonomik Komisyonu Toplantısı Tutanağında da yer almıştır. Söz konusu limanların kullanılması hususu İranlı yetkililerle yapılan toplantılarda sürekli gündeme getirilmekte ve gündemde tutulmağa devam edilmektedir. Mevcut protokole Türk tarafı olarak uyulmaması söz konusu olmadığı gibi, Trabzon Limanına gelen ve varış noktası İran olan yüklerin % 50 oranında İran plakalı taşıtlarla taşınabilmesi için, Ulaştırma Bakanlığı olarak taşıma özel izin belgesi uygulaması başlatılmıştır.

İran yüklerinin; Karadeniz limanlarımız kullanılarak, Limandan İran varış noktasına kadar her iki ülke taşımacılarınca da taşınmasının yararlı olacağı düşünülmekte ve bu yönde girişimlerde bulunulmaktadır.

Bilindiği üzere; Başbakanlığa bağlı Denizcilik Müsteşarlığının kurulmasından sonra Bakanlığımızın, Denizcilik Sektöründeki ilgisi, Ulaştırma ve Yat Limanları ile Balıkçı Barınaklarının altyapı inşaatlarının yapımı şeklindedir. Ayrıca Bakanlığımızın İlgili Kuruluşu olan TCDD İşletmesi Genel Müdürlüğünde bazı Limanları işletmeye devam etmektedir. TCDD İşletmesi Genel Müdürlüğünce işletilen Orta Karadeniz'deki Samsun Limanının, yük taşımacılığında yıllık gemi kabul kapasitesi 1130 adet gemi olup, gemi kabulüne hazır bulunmaktadır.

Diğer taraftan Orta ve Doğu Karadeniz'de mevcut ve İran transit ticaretine uygun; TCDD tarafından işletilen Kamu niteliğindeki Samsun Limanına ilaveten, Trabzon, Rize, Hopa, Giresun, Ordu ve Sinop Limanları da bulunmaktadır. Özelleştirilmiş bulunan bu limanlarda verilmekte olan yükleme, boşaltma, kılavuzluk-römorkaj ve diğer liman hizmetlerinde, daha kaliteli ve daha fazla hizmet arzı suretiyle ithalat ve ihracatta sürat sağlanmaktadır. Bu yeni yapılanma ile İran'dan talep gelmesi halinde Doğu Karadeniz'deki bu limanlarımız eskiye göre çok daha hızlı ve kaliteli hizmet vermeye hazır bulunmaktadırlar.

